

Länsstyrelsens yttrande 2018-11-22 vid samrådsskedet

Länsstyrelsen bedömer att aktuell detaljplan för Kv. Seminariet kan antas medföra risk för betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken, och i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (1998:905) samt 4 kap. 34 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900). Aktuella kriterier för bedömningen enligt förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar, bilaga 4, är punkt 2f som berör vilken betydelse och sårbarhet som det påverkade området har på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, kulturarv eller speciella särdrag i naturen. Motivering Länsstyrelsen delar inte kommunens bedömning att den föreslagna planen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. På grund av att planområdet ligger inom riksintresseområdet för kulturmiljön, Uppsala stad C40A, samt att Seminarieanläggningen i sin helhet med byggnader, idrottsplan, park och trädgård bedöms vara av riksintresse och är mycket intressant ur ett historiskt perspektiv, vill Länsstyrelsen poängtera vikten av att kommunen tar fram nödvändiga utredningar i den fortsatta planprocessen. Länsstyrelsen vill lyfta att det även finns skäl för kommunen att överväga att göra en miljöbedömning.

Riksintresse för kulturmiljövården – Uppsala stad Planområdet ligger inom riksintresse för kulturmiljövården och berörs även av siktlinjen från väg 600 (vägen mot Björklinge). Kvarteret Seminariet, med seminarieanläggningen i sin helhet med byggnader, idrottsplan, park och trädgård bedöms även vara av riksintresse för kulturmiljövården då dessa utgör en av flera monumentala miljöer med offentliga byggnader. I Mark- och miljööverdomstolens dom framhävs att anläggningen är unik i sitt slag i landet såsom en i dess helhet bevarad exponent för anläggningar uppförda i enlighet med 1914 års seminariestadga. Området är därför mycket intressant ur ett historiskt perspektiv. Såsom kommunen har skrivit finns det starka kulturmiljövården inom planområdet både beträffande byggnaderna och utemiljön. Värdena har beskrivits i kulturmiljöutredning framtagen av Upplandsmuseet (Lundblad, 2016). En omvandling av Kv. Seminariet med ny bebyggelse inom fastighetens norra del kan riskera att påtagligt skada kulturmiljövärden inom riksintresseområdet enligt Länsstyrelsen bedömning. Av mark- och miljööverdomstolens dom framgår tydligt att samtliga element hörande till seminarieverksamheten sammantaget har betydelse för riksintressets värden. Det kulturmiljöhistoriska värdet i kvarteret utgörs av befintliga byggnader, park, trädgård och idrottsplats som tillsammans bildar en enhet. Enligt Länsstyrelsens mening utgör denna enhet det karaktärsdrag som riksintresset skyddar. Länsstyrelsen bedömer därför att det proportionella förhållandet mellan delarna i helheten måste beaktas.

Till behovsbedömningen har inga noggrannare volym- eller siktstudier ännu tagits fram. I det fortsatta arbetet behöver kommunen därför ta fram underlag som värderar planförslagets påverkan på riksintressets värden och tar fram underlag såsom sikt- och stadsbildsstudie över den föreslagna bebyggelsen för att tydligt redogöra vilken påverkan den planerade byggnationen får på det monumentala i seminarieanläggningen och dess näromgivning. Länsstyrelsen anser att kommunen behöver bättre anpassa den föreslagna bebyggelsen i volym, så att byggnaderna inte tar över och dominerar eller skymmer seminarieanläggningen. Länsstyrelsen anser vidare att den föreslagna bebyggelsen ska underordna sig till seminarieanläggningen både vad gäller i volym, arkitektonisk gestaltning och byggnadshöjd, så att den föreslagna bebyggelsen uppfattas som en komplettering till själva seminarieanläggningen och inte framstår som en egen exploatering. Mycket stor hänsyn ska

därför tas till vyerna mot Seminarieanläggningen samt planområdets närmiljö som är starkt präglad av de kulturhistoriska byggnaderna. Därför anser Länsstyrelsen att kommunen behöver arbeta vidare med detta i det fortsatta planarbetet och särskilt se över byggnadsvolymer i korsningen av Fyrsvallsgatan/ Gamla Uppsalagatan som både bildar en entré och en utgör vy in mot Seminarieanläggningen.

Sammanfattning av samrådsyttranden

Detaljplanen har varit på samråd mellan 18 mars och 6 maj 2019. Ett informationsmöte hölls den 8 april 2019 i Sverkerskolans matsal.

Under samrådstiden har 56 skriftliga synpunkter inkommit, varav 4 utan erinran. Det är sammanlagt 30 yttranden från privatpersoner, varav 6 yttranden är från sakägare. Bland privatpersonernas yttranden är 23 negativa och 7 positiva till planförslaget. Tre bostadsrättsföreningar och tre samfällighetsföreningar har yttrat sig och är negativa till planförslaget. Fem intresseföreningar har yttrat sig, bland annat Seminarieparkens vänner och Föreningen Vårda Upsala. Hyresgästföreningen ställer sig positiv till förslaget medan övriga föreningar är negativa till planförslaget.

De som är negativa till planförslaget anser att kvarteret ska bevaras i sin helhet eftersom det är en mycket värdefull kulturmiljö och att det behövs en stor park i området. De anser att det är felaktigt och odemokratiskt att kommunen på nytt prövar bostadsbebyggelse i kvarteret efter att Mark- och Miljodomstolen upphävt det tidigare beslutet om detaljplan för bostäder. De som är positiva till förslaget anser att området kommer att bli tryggare och att grönområdet rustas upp och bli mer tillgängligt som en allmän park. De är också positiva till den föreslagna utformningen av byggnaderna med tegelfasader och sadeltak.

Kulturnämnden och utbildningsnämnden är positiva till planförslaget. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har synpunkter på trafikbuller, förorenad mark, störningar från fotbollsplanen samt storlek på skolgård och förskolegård. Räddningsnämnden har synpunkter på hur risken för översvämningar och brand hanteras i detaljplanen.

Länsstyrelsens bedömning är att planförslaget riskerar att påtagligt skada riksintresset för kulturmiljövården och **därför kan bli föremål för överprövning enligt 11 kap. 10 § PBL**. Länsstyrelsen anser att den nya bebyggelsen i volym och utsträckning inte samspelar med den kulturhistoriska miljön. Länsstyrelsen har även synpunkter på risker intill järnväg med transporter av farligt gods, buller, strandskydd och vattenskyddsområde. Länsstyrelsens yttrande bifogas även i sin helhet.

Mer detaljerat från Länsstyrelsen: Länsstyrelsen har tidigare yttrat sig över kommunens behovsbedömning och ansåg då, till skillnad från kommunen, att detaljplanen kan antas medföra risk för betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen delar fortsatt inte kommunens bedömning att den föreslagna planen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Seminariet med omgivande grönområde är inte bara ett starkt uttryck för riksintresset lärdomsstaden utan också med sin rektors- och vaktmästarbostad ett ovanligt komplett och välbevarat uttryck för riksintresset, inte bara i Uppsala utan också ur ett nationellt perspektiv. Länsstyrelsen bedömer därför fortsatt att det aktuella planförslaget utgör en risk för betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen anser att

planförslaget i sin nuvarande form kan bli påtaglig skada på riksintresset för kulturmiljövård och kan därmed bli föremål för överprövning enligt 11 kap. 10 § PBL.